Samling af Afgørelser

RETTENS KENDELSE (Niende Afdeling)

9. marts 2016*

»Statsstøtte — selskabsskat — støtte til belgiske havne ydet af Belgien — skrivelse fra Kommissionen, hvori den underretter medlemsstaten om, at denne støtte efter den foreløbige undersøgelse må anses for uforenelig med det indre marked, og den sandsynlige vedtagelse af passende foranstaltninger — retsakt, der ikke kan gøres til genstand for et søgsmål — afvisning«

I sag T-438/15,

Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, La Louvière (Belgien),

Port autonome de Namur, Namur (Belgien),

Port autonome de Charleroi, Charleroi (Belgien),

og

Région wallonne (Belgien),

ved advokat J. Vanden Eynde,

sagsøgere,

mod

Europa-Kommissionen, ved S. Noë og B. Stromsky, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

vedrørende en påstand om annullation af den afgørelse, der angiveligt er indeholdt i Kommissionens skrivelse af 1. juni 2015, og hvori det fastslås, at fritagelsen for selskabsskat for de belgiske havne udgør en eksisterende statsstøtte, der er uforenelig med det indre marked (statsstøtte SA.38393 (2014/CP)),

har

RETTEN (Niende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, G. Berardis (refererende dommer), og dommerne O. Czúcz og A. Popescu,

justitssekretær: E. Coulon,

* Processprog: fransk.

afsagt følgende

Kendelse

Tvistens baggrund

1 I løbet af 2013 fremsendte Europa-Kommissionens tjenestegrene et spørgeskema til alle medlemsstaterne om drift og beskatning af deres havne for at danne sig et overblik over området og skabe klarhed over havnenes situation med hensyn til EU-reglerne om statsstøtte. Efterfølgende udvekslede Kommissionens tjenestegrene flere skrivelser om dette spørgsmål med de belgiske myndigheder.

2 Ved skrivelse af 9. juli 2014 underrettede Kommissionen i henhold til artikel 17 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel [108 TFUE] (EFT 1999, L 83, s. 1) disse myndigheder om sin foreløbige undersøgelse af de belgiske regler om beskatning af havne vedrørende den mulige klassificering af disse regler som statsstøtte og deres forenelighed med det indre marked. Som konklusion i denne skrivelse fandt Kommissionen foreløbigt, at fritagelsen for selskabsskat for de belgiske havne udgjorde en statsstøtte, der var uforenelig med artikel 107, stk. 1, TEUF, og meddelte, at den havde til hensigt at indlede en samarbejdsprocedure med henblik på at undersøge den pågældende ordning igen. Kommissionen meddelte desuden de belgiske myndigheder, at denne fornyede undersøgelse kunne føre til et forslag om passende foranstaltninger i henhold til denne forordnings artikel 18 med henblik på at ophæve den med det indre marked uforenelige støtte.

3 De belgiske myndigheder fremsendte deres bemærkninger til Kommissionen, og ved skrivelse af 1. juni 2015 (herefter »den anfægtede skrivelse«) besvarede Kommissionens tjenestegrene denne skrivelse, idet de præciserede:

»[…] Vi har behandlet de spørgsmål, som I rejser. På denne baggrund skal det hermed meddeles, at Kommissionens tjenestegrene fortsat er af den foreløbige opfattelse, at den omstændighed, at havnenes økonomiske virksomhed ikke er blevet pålagt selskabsskat, udgør en statsstøtte, der er uforenelig med det indre marked, af følgende grunde:

[...]

Henset til præcedens fastholder Kommissionens tjenestegrene den foreløbige vurdering, som er udtrykt i skrivelsen af 9. juli 2014 [...] Det skal hermed meddeles Belgien, at Kommissionen kan være nødsaget til at gå videre til næste trin i proceduren og formelt forelægge Belgien forslag om passende foranstaltninger, som denne skal træffe […]«

Retsforhandlinger og parternes påstande

4 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 30. juli 2015 har sagsøgerne, dvs. Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, Port autonome de Namur, Port autonome de Charleroi og Région wallonne, anlagt denne sag.

5 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 3. november 2015 har Kommissionen fremsat en formalitetsindsigelse i medfør af artikel 130, stk. 1, i Rettens procesreglement.

6 Sagsøgerne har ikke fremsat bemærkninger til denne formalitetsindsigelse.

7 Ved særskilte dokumenter indgivet til Rettens Justitskontor den 24. november 2015 har Port autonome de Liège og Société régionale du port de Bruxelles fremsat en anmodning om intervention til støtte for sagsøgerne.

8 Sagsøgerne har nedlagt følgende påstande:

— Søgsmålet antages til realitetsbehandling.

— Den anfægtede skrivelse annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

9 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Søgsmålet afvises.

— Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

10 Anmoder en part om, at Retten skal tage stilling til, om sagen bør afvises, eller til om Retten savner kompetence, uden at indlede behandlingen af sagens realitet, kan Retten uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til procesreglementets artikel 130.

11 I den foreliggende sag finder Retten sagen tilstrækkeligt belyst i sagsakterne og finder derfor, at den kan træffe afgørelse uden at fortsætte sagens behandling.

12 Indledningsvis bemærkes, at til forskel fra ny støtte, der er reguleret af artikel 108, stk. 2 og 3, TEUF, bestemmer artikel 108, stk. 1, TEUF, at for så vidt angår eksisterende støtte foretager Kommissionen sammen med medlemsstaterne en løbende undersøgelse af de støtteordninger, som findes i disse stater, og foreslår dem sådanne foranstaltninger, som det indre markeds funktions gradvise udvikling kræver.

13 Forordning nr. 659/1999 fastsætter i artikel 17-19 proceduren vedrørende eksisterende støtteordninger således:

»Artikel 17

Samarbejde efter traktatens artikel [108], stk. 1, [TFUE]

1. Kommissionen indhenter alle nødvendige oplysninger hos den pågældende medlemsstat med henblik på revision i samarbejde med medlemsstaten om eksisterende støtteordninger i henhold til artikel [108], stk. 1, [TEUF].

2. Finder Kommissionen, at en eksisterende støtteordning ikke eller ikke længere er forenelig med [det indre] marked[...], underretter den den pågældende medlemsstat om sin foreløbige undersøgelse og giver den pågældende medlemsstat lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger inden for en frist på en måned. I behørigt begrundede tilfælde kan Kommissionen forlænge denne frist.

Artikel 18

Forslag om passende foranstaltninger

Finder Kommissionen på baggrund af de oplysninger, medlemsstaten har indsendt i henhold til artikel 17, at den eksisterende støtteordning ikke eller ikke længere er forenelig med [det indre] marked[...], fremsætter den en henstilling, hvori den foreslår den pågældende medlemsstat passende foranstaltninger. Henstillingen kan navnlig gå ud på at:

a) ændre støtteordningen i realiteten, eller

b) indføre proceduremæssige krav, eller

c) ophæve støtteordningen.

Artikel 19

Juridiske konsekvenser af et forslag om passende foranstaltninger

1. Hvis den pågældende medlemsstat accepterer de foreslåede foranstaltninger og underretter Kommissionen herom, tager Kommissionen dette til efterretning og underretter medlemsstaten herom. Medlemsstaten er bundet af sin beslutning om at acceptere at gennemføre de passende foranstaltninger.

2. Hvis den pågældende medlemsstat ikke accepterer de foreslåede foranstaltninger, og Kommissionen under hensyntagen til den pågældende medlemsstats argumenter stadig er af den opfattelse, at de passende foranstaltninger er nødvendige, indleder den proceduren efter artikel 4, stk. 4. Artikel 6, 7 og 9 finder tilsvarende anvendelse.«

14 Artikel 4, stk. 4, og artikel 6 og 7 i forordning nr. 659/1999 vedrører den formelle undersøgelsesprocedure, der er fastsat i artikel 108, stk. 2, TEUF, mens artikel 9 fastsætter ophævelse af en afgørelse, der er truffet i henhold til denne procedure.

15 Ifølge retspraksis forud for vedtagelsen af forordning nr. 659/1999, der i vid udstrækning er blevet kodificeret i denne forordning, har det ikke nogen endelige retsvirkninger, om Kommissionen foreslår passende foranstaltninger eller ej, eftersom medlemsstaten ikke er forpligtet til at gennemføre de passende foranstaltninger, hvis den ikke accepterer dem (dom af 22.10.1996, Salt Union mod Kommissionen, T-330/94, Sml., EU:T:1996:154, præmis 35).

16 Det følger således af artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 659/1999, at hvis medlemsstaten accepterer de passende foranstaltninger, der er foreslået af Kommissionen, tager sidstnævnte dette til efterretning og underretter medlemsstaten om, at denne er bundet af sin afgørelse om at acceptere at gennemføre de passende foranstaltninger. Ifølge retspraksis udgør Kommissionens afgørelse om at tage medlemsstatens foranstaltninger til efterretning, hvilket gør de foreslåede foranstaltninger bindende, en anfægtelig retsakt (dom af 27.2.2014, Stichting Woonpunt m.fl. mod Kommissionen, C-132/12 P, Sml., EU:C:2014:100, præmis 72, og af 11.3.2009, TF1 mod Kommissionen, T-354/05, Sml., EU:T:2009:66, præmis 67-70).

17 Såfremt medlemsstaten ikke accepterer de foranstaltninger, der er foreslået af Kommissionen, er Kommissionen forpligtet til, hvis den stadig er af den opfattelse, at de passende foranstaltninger er nødvendige for et velfungerende indre marked, at indlede proceduren i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF. Efter afslutningen af denne procedure er Kommissionen forpligtet til at træffe en af de afgørelser, der er fastsat i artikel 7 i forordning nr. 659/1999. Den afgørelse, der er truffet ved procedurens afslutning, har bindende retsvirkninger, som kan berøre de involverede parters interesser, og udgør dermed en anfægtelig retsakt, idet den afslutter den omhandlede procedure og endeligt afgør de undersøgte foranstaltningers forenelighed med bestemmelserne om statsstøtte (dom af 27.11.2003,

Regione Siciliana mod Kommissionen, T-190/00, Sml. EU:T:2003:316, præmis 45, og af 20.9.2011, Regione autonoma della Sardegna m.fl. mod Kommissionen, T-394/08, T-408/08, T-453/08 og T-454/08, Sml., EU:T:2011:493, præmis 77).

18 Til forskel fra de to tilfælde, der er nævnt ovenfor, blev den anfægtede skrivelse i det foreliggende tilfælde vedtaget inden for rammerne af den samarbejdsprocedure mellem den pågældende medlemsstat og Kommissionen, der er nævnt i artikel 17, stk. 1, i forordning nr. 659/1999, som eventuelt kan give anledning til forslaget om passende foranstaltninger i henhold til denne forordnings artikel 18.

19 Eftersom forslaget om passende foranstaltninger ikke udgør en anfægtelig retsakt (præmis 15 ovenfor), udgør de forberedende handlinger forud for disse forslag om passende foranstaltninger, såsom den anfægtede skrivelse, som Kommissionen med rette har gjort gældende, a fortiori imidlertid heller ikke retsakter med bindende retsvirkninger (jf. i denne retning kendelse af 14.5.2009, US Steel Košice mod Kommissionen, T-22/07, EU:T:2009:158, præmis 55).

20 Det bemærkes i denne henseende, at ifølge fast retspraksis kan retsakter eller afgørelser, hvis tilblivelse omfatter flere stadier, særligt for så vidt angår en intern procedure, i princippet kun anfægtes, hvis det drejer sig om foranstaltninger, som definitivt fastlægger institutionens standpunkt som afslutning på proceduren, modsat foreløbige foranstaltninger, der har til formål at forberede den endelige afgørelse (jf. kendelse af 3.3.2015, Gemeente Nijmegen mod Kommissionen, T-251/13, Sml., EU:T:2015:142, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).

21 Dette er åbenbart ikke tilfældet i den foreliggende sag for så vidt angår den anfægtede skrivelse, idet det fremgår klart af denne skrivelses indhold, at der er tale om en »foreløbig vurdering« fra Kommissionen, og at Kommissionen kunne være nødsaget til at gå videre til næste trin i proceduren, der består i formelt forelægge Belgien forslag om passende foranstaltninger, som denne skal træffe.

22 Sagsøgerne har ikke desto mindre påberåbt sig en retspraksis, hvorefter en afgørelse om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure kan udgøre en retsakt, der kan gøres til genstand for et søgsmål i henhold til artikel 263 TEUF (jf. dom af 23.10.2002, Diputación Foral de Guipúzcoa m.fl. mod Kommissionen, T-269/99, T-271/99 og T-272/99, Sml., EU:T:2002:258, præmis 38-40). Sagsøgerne har ligeledes gjort gældende, at det følger af retspraksis, at når Kommissionen træffer en afgørelse, der bekræfter dens foreløbige vurdering, bliver denne afgørelse endelig, hvis den ikke er blevet anfægtet inden klagefristerne (dom af 10.5.2005, Italien mod Kommissionen, C-400/99, Sml., EU:C:2005:275, præmis 17).

23 Det må imidlertid konstateres, at til forskel fra de afgørelser, der er omhandlet i de sager, som sagsøgerne har påberåbt sig, udgør den anfægtede skrivelse i nærværende sag hverken en afgørelse om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF og artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 659/1999 eller en afgørelse om at afslutte den nævnte procedure i henhold til den nævnte forordnings artikel 7.

24 Det fremgår ganske vist af retspraksis, at en afgørelse om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i visse tilfælde kunne få selvstændige retsvirkninger, bl.a. når den vedrører ny støtte, som ikke er anmeldt, og som stadig er under gennemførelse (jf. kendelse Gemeente Nijmegen mod Kommissionen, nævnt i præmis 20 ovenfor, EU:T:2015:142, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis), eller når Kommissionen ved denne afgørelse kvalificerer foranstaltninger som ny støtte, som ifølge medlemsstaten ikke udgør støtte, eller som udgør eksisterende støtte (dom af 9.10.2001, Italien mod Kommissionen, C-400/99, Sml., EU:C:2001:528, præmis 62 og 69, og af 23.10.2002, Diputación Foral de Álava m.fl. mod Kommissionen, T-346/99-T-348/99, Sml., EU:T:2002:259, præmis 33) pga. den standstill-forpligtelse, der gælder for ny støtte i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF.

25 Det er imidlertid i denne sag tilstrækkeligt at konstatere, at den anfægtede skrivelse ikke – end ikke implicit – udgør en sådan afgørelse, men en skrivelse, der er vedtaget forud for Kommissionens eventuelle forslag om passende foranstaltninger inden for rammerne af den samarbejdsprocedure mellem medlemsstaten og Kommissionen, der er fastsat i artikel 17 i forordning nr. 659/1999 vedrørende en eksisterende statsstøtte.

26 Det bemærkes, at inden for rammerne af en sådan procedure kan medlemsstaten imidlertid frit anvende den pågældende støtteordning og yde individuel støtte i henhold til denne ordning, så længe den ikke beslutter at ophæve eller ændre denne ordning, efter den har accepteret de passende foranstaltninger, som Kommissionen har foreslået (jf. i denne retning dom Stichting Woonpunt m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 16 ovenfor, præmis 71-74), eller så længe Kommissionen ikke vedtager en endelig negativ beslutning i henhold til artikel 7, stk. 5, i forordning nr. 659/1999, hvorved støtteordningen erklæres uforenelig med det indre marked (jf. dom Italien mod Kommissionen, nævnt i præmis 24 ovenfor, EU:C:2001:528, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

27 På baggrund af samtlige disse betragtninger må det fastslås, at den anfægtede skrivelse ikke udgør en retsakt, der har endelige retsvirkninger, og som kan være genstand for et annullationssøgsmål i henhold til artikel 263 TEUF.

28 Den af Kommissionen fremsatte formalitetsindsigelse skal dermed tiltrædes, og søgsmålet bør afvises.

Sagens omkostninger

29 Ifølge procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgerne har tabt sagen, bør de pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

30 Procesreglementets artikel 144, stk. 10, bestemmer, at såfremt hovedsagen afsluttes, inden der er truffet afgørelse om en anmodning om intervention, bærer den, der anmoder om intervention, og hovedparterne de omkostninger, som de har haft i forbindelse med anmodningen om intervention. I den foreliggende sag havde Retten endnu ikke truffet afgørelse om anmodningerne om intervention, der er indgivet af Port autonome de Liège og Société régionale du port de Bruxelles, på tidspunktet for afgørelsen af, om hovedsagen kunne antages til realitetsbehandling ved denne kendelse. Disse bærer dermed deres egne omkostninger i overensstemmelse med denne bestemmelse.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer:

RETTEN (Niende Afdeling):

1) Søgsmålet afvises.

2) Port autonome du Centre et de l'Ouest SCRL, Port autonome de Namur, Port autonome de Charleroi og Région wallonne bærer deres egne omkostninger og betaler Europa-Kommissionens omkostninger.

3) Port autonome de Liège og Société régionale du port de Bruxelles bærer deres egne omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 9. marts 2016.

E. Coulon
Justitssekretær

G. Berardis
Afdelingsformand